

På grund af hvad som sålunda blifvit anfördt, få vi vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta den ändring i gällande tulltaxa rörande broderade arbeten, att tullsatserna å desamma bestämmas sålunda:

Broderade arbeten, ej specificerade, färdiga eller påbörjade:
af silke ensamt eller till en del å siden eller andra
glansväfnader ..... pr kilogram kr. 16.—
Andra slag, af tyll eller dermed
jemförliga väfnader ..... » » » 6,50
Andra slag, å öfriga väfnader ..... » » » 5,50

Stockholm den 25 januari 1900.

Alfred Sandwall.

Hjalmar Hallin.

Oskar Nylander.

N:o 76.

Af herr **G. Lindgren** i Islingby m. fl., i anledning af Kongl.

Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående ny mötesplats för Vestmanlands regemente.

I Kongl. Maj:ts nådiga proposition n:o 1 till innevarande års Riksdag hemställer Kongl. Maj:t under fjerde hufvudtiteln, punkt 35, om Riksdagens bifall till vissa åtgärder för anskaffande af ny mötesplats för Vestmanlands regemente och om anvisande af erforderliga medel dertill. Såsom skäl för den föreslagna förändringen af mötesplats för regementet,

hvilken skulle medföra en kostnad af 410,336 kronor, hvaraf 81,500 kr. skulle betäckas genom försäljning af mötesplatserna Salbohed och Utnäslöt jemte å dem befintliga, oanvändbara byggnader samt ett belopp af 128,000 kronor ur Vestmanlands regementes knektelegomedelskassa, och återstående 200,836 kronor anvisas af statsmedel, anföres hufvudsakligen, att sedan åtskilliga år tillbaka klagomål försports öfver den af Vestmanlands regemente nu använda mötesplatsen Salboheds olämplighet i så väl militäriskt som sanitärt hänseende, hvaremot en föreslagen mötesplats vid Vesterås befunnits erbjuda flera beaktansvärda fördelar.

Undertecknade, som äro bosatta och hafva vår verksamhet mer eller mindre nära så väl den nuvarande mötesplatsen Salbohed som den föreslagna nya och på grund deraf anse oss ega god kännedom om förhållandena på begge platserna, hafva af Kongl. Maj:ts framställning icke kunnat öfvertygas om vare sig behöfligheten eller lämpligheten af mötesplatsens flyttning från Salbohed till Vesterås.

Ehuru vi naturligtvis icke kunna bilda oss något eget omdöme om de olika platsernas större eller mindre lämplighet i militäriskt hänseende, må det dock vara oss tillåtet att äfven ur denna synpunkt hysa och uttala vissa betänkligheter emot den ifrågavarande flyttningen, då vi hafva oss bekant, att mötesplatsen Salbohed ända till för några få år sedan ansetts vara så väl lämpad för sitt ändamål, att man funnit skäligt att å densamma nedlägga betydande kostnader för försköningar, markens torrläggning och uppförande af nybyggnader, hvarmed man fortfarit äfven sedan chefen för femte arméfördelningen, enligt hvad i den kongl. propositionen omförmäles, i underdånig skrifvelse den 13 oktober 1893 framhållit de olägenheter, som vore förenade med ifrågavarande mötesplats. Såsom bevis på hvad under de senaste 21 åren åtgjorts för att sätta denna plats i fullgodt skick, hvad byggnader beträffar, och att man dermed fortfarit äfven efter tiden för nyssnämnda underdåniga skrifvelses afgifvande, tillåta vi oss erinra om följande byggnadsarbeten, som der utförts under den nämnda tiden:

- År 1879: 2 baracker och 1 badhus;
- » 1885: handelsbod och bageri;
- » 1886: reparationsverkstad;
- » 1887: gevärs- och trossförråd;
- » 1890: 2 kokhus och mathallar samt proviantförrådshus;
- » 1891: 1 större barack med 5 skorstensmurar;
- » —: sjukhus;
- » 1894: hotell;

förutom åtskilliga smärre byggnader, hvilket allt säkerligen, i synnerhet som en del af de nämnda byggnaderna äro uppförda af tegel, representerar ganska afsevärda belopp.

Med blicken fäst på denna förteckning kan man svårligen värja sig för den tanken, att vederbörande militära myndigheter för sent kommit under fund med Salboheds olämplighet som mötesplats, eller ock att en del af de verkställda förbättringarna och nybyggnaderna icke bort komma till utförande, åtminstone icke i det dyrbara skick, hvari de nu förefinnas. Egendomligt förefaller äfven i denna belysning det å sid. 113 af förbemälda kongl. proposition anförda yttrandet af kongl. arméförvaltningen, att etablissementet å Salbohed skulle befinna sig »i så bristfälligt och otillfredsställande skick, att, om regementet fortfarande skulle förblifva derstädes, betydande kostnader måste nedläggas å detta etablissement».

De såsom hufvudskäl för flyttningen anförda olägenheterna vid Salbohed äro enligt den kongl. propositionen: den otillräckliga skottvidden, bristen på godt dricksvatten och det långa afståndet från närmaste jernvägsstation.

Hvad den första olägenheten beträffar, nemligen i afseende på skottlinien, torde ett misstag ha blifvit begånget, då den nuvarande skjutbanan omkring år 1894 anlades. Skottvidden är der otillräcklig, i det att kulorna, när de icke träffa skottvallen, gå öfver kronans mark och vidare öfver en del af Norr Salbo byamäns odlade jord, förorsakande dem hinder i landtbruket och andra obehag, hvarför ersättning måste till dem erläggas. Detta missförhållande skulle emellertid lätt kunna afhjelpas. Dertill finnas två möjligheter. Antingen kunde skjutbanan förläggas så, att kulorna stannade mot den s. k. Skalleråsen med skjutplats på kronans mark vid Odlingshagen, mellan hvilka punkter afståndet utgör omkring 3,000 fot; eller ock, hvilket säkerligen vore fördelaktigast, kunde skjutbana anläggas å indragna fanjunkareboställets i Norr Salbo skogsmark, hvilken sträcker sig fram till mötesplatsen och erbjuder särdeles lämplig terräng för så stor skottvidd, som gerna kan ifrågakomma.

Synnerlig svårighet att anskaffa godt dricksvatten å Salbohed torde icke möta. Om de nuvarande brunnarna skulle tryta eller icke lemna tillräckligt godt vatten, vore det säkerligen en lätt sak att, då marken hufvudsakligen består af grusblandad jord, nedslå rörbrunnar, eller ock kunde man anlägga rörledning från en vid byn Sand befintlig källa med ymnigt vatten af god beskaffenhet.

Beträffande kommunikationerna anse vi oss böra anföras, att förslag till

byggande af en jernväg Sala—Salbohed—Engelsberg är uppgjordt och avanceradt så långt, att banan är utstakad och kartlagd samt kostnadsförslag upprättadt, men på grund af de höga omkostnaderna m. m. är frågan förklarad hvilande till nästa sommar. Då emellertid flera skäl tala för nödvändigheten af en jernväg i oförmälda rigtning, är det högst sannolikt, att den ifrågavarande olägenheten inom den närmaste framtiden kommer att afhjelpas.

Hvad slutligen de *sanitära* förhållandena angår, hafva vi för vår del icke erfarit, att de skulle vara sämre vid Salbohed eller att, såsom det säges i den kongl. propositionen, »febrar och andra sjukdomar» oftare skulle förekommit der än vid andra mötesplatser; allra minst kunna vi föreställa oss, att större vådor i sanitärt hänseende skulle vara förenade med regementets förblifvande der, än med dess förflyttning till Vesterås, om hvilken plats det är allmänt bekant i orten, att den, troligen till följd af de lågländta omgifningarna, ej sällan hemsökes af smittosamma sjukdomar, särskildt, åtminstone under de senaste åren, af skarlakansfeber och difteri.

En omständighet, som synes oss afgjordt tala till förmån för Salboheds bibehållande som vapenöfningsplats för regementet, är dess afskildhet från hvarje större befolkningscentrum, hvarigenom det bör vara vida lättare att bland manskapet vidmagthålla sedlighet och god disciplin, än om regementet förlägges till en stad med så starkt utvecklad industri och så talrik befolkning som Vesterås. Vid Salbohed råder det lyckliga förhållande, att andra sprithaltiga drycker än öl der icke få tillhandahållas, och vi skulle för vår del känna det ytterst motbjudande att vara nödsakade att till vapenöfning skicka ortens ynglingar till en plats, der starkare rusdrycker säkerligen komme att bli mycket lätt tillgängliga, hvilket gifvetvis måste medföra mycket sorgliga följder i moraliskt afseende.

Vi kunna icke underlåta att fästa uppmärksamheten vid den kostnadsberäkning öfver de särskilda mötesplatsernas försättande i fullfärdigt skick, hvilken innehålles i Kongl. Maj:ts proposition. Vid Vesterås skulle det kosta 410,336 kronor att nyanlägga, nybygga och till alla delar fullständigt utrusta den tilltänkta mötesplatsen, och vid Salbohed skulle det kosta 240,450 kronor att reparera och komplettera den der förut befintliga, i vår tanke ganska fullständigt genomförda anläggningen. Proportionen mellan de båda kostnadsberäkningarna synes oss icke kunna vara riktig.

Till betäckande af kostnaderna för den nya mötesplatsen vid Vesterås har Kongl. Maj:t beräknat, att 35,500 kronor skulle erhållas genom försäljning af mötesplatsen Salbohed; men då byamännen i Norr Salbo vid markens upplåtande till mötesplats genom kontrakt förbehållit sig vissa förmåner med afseende på densamma, torde detta förhållande komma att i icke oväsentlig mån försvåra försäljningen.

Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att 128,000 kronor må tagas ur Vestmanlands regementes knektelegomedelskassa. Anmärkningsvärdt är, att så väl Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vestmanlands län som kongl. arméförvaltningen ansett sig kunna, utan rotehållarnes hörande, tillstyrka detta förslag, dervid grundande sina skäl på det förhållandet, att 115 af de i kassan delegande 932 rotarna blifvit satta å vakans. Då det emellertid icke kunnat visas, att dessa 115 eller några andra rotar, hvarken genom laga dom eller annorledes blifvit beröfvade sin deleganderätt i kassan, förefaller det omförmälda förhållandet så mycket mera besynnerligt, som Kongl. Maj:t sjelf i nådigt bref af den 23 oktober 1849 förklarar sig af anförda skäl hafva funnit, att »de delegande rotarna ega obestriddig rätt dertill, att icke emot deras begifvande omförmälda kassa, till förringande af dermed för dem afsedda fördelar, blifver för andra än de ursprungliga ändamålen disponerad».

I augusti 1862 insände direktionen för knektelegomedelskassan till kongl. landtförsvarsdepartementet ett förslag, med anhållan om nådig fastställelse, att rotarna måtte ega att af knektelegomedelskassan uppbära ett visst belopp till hjälp vid byggandet af soldattorp och dess underhåll. I nådigt bref af den 27 juni 1864 har Kongl. Maj:t med anledning deraf förklarar:

»Då det af direktionen framställda förslag om användande af en del utaf knektelegomedelskassans tillgångar till bidrag åt vederbörande rotehållare för soldattorpens byggande och underhåll är stridande mot det med kassan afsedda ändamål, samt i betraktande af de skäl, som för öfrigt vid direktionens sammanträde den 26 juli 1862 blifvit af direktionens dåvarande ordförande samt regementsbefälhafvaren emot förslaget anförda, hafva vi funnit direktionens förevarande framställning icke kunna i nåder bifallas.»

Anförda Kongl. Maj:ts nådiga bref, som säkerligen äro grundade på de den 20 november 1685 emellan Konung Karl XI och de i kassan delegande rotehållarne upprättade kontrakt, torde tydligt visa, att kassans tillgångar icke få för andra än de ursprungligen bestämda ändamålen disponeras; och då Kongl. Maj:ts nu förevarande förslag tydligen är stridande

mot dessa ändamål, hafva vi derom velat erinra och deremot inlägga vår gensaga. Skulle statsverket af någon anledning anse sig hafva skälig rätt till någon större eller mindre del af knektelegomedelskassans tillgångar, anse vi riktigast, att dessa på laglig väg utkrävas, men i så fall torde Riksdagen icke vara rätt forum.

På grund af hvad vi nu anfört, hemställa vi,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 26 januari 1900.

G. Lindgren.

Adolf Ericson.

J. Persson.

A. G. Olsson.

C. J. Hammarström.

I motionens syfte instämmer

Lars Eriksson.